

بر کرانه هستی

نقائش: ولی جان مومن

به اهتمام: پروین عباس نژاد

انتشارات رهام اندیشه

کرج، ۱۳۹۸

بر کرانه هستی

نقاش: ولی جان مومن

به اهتمام: پریسا عباس نژاد

نشر رهام اندیشه

سمارگان: ۵۰۰ نسخه

شابک: ۸-۳۵-۶۸۰۰-۶۰۲-۵

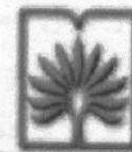
سال و نوبت چاپ: زمستان / ۱۳۹۸

قیمت: ۵۰۰۰۰ تومان

آدرس انتشارات: کرج، میدان نبوت، ساختمان برج سفید، طبقه ۴، واحد ۸

پست الکترونیک: rahamandish@gmail.com تلفن: ۰۹۱۲۶۶۰۹۷۲۶***

[@rahamandishe](https://t.me/rahamandishe) اینستاگرام تلگرام [rahamandishe.pub](https://www.rahamandishe.pub)***

سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران

سرشناسه	:	مومن، ولی جان، ۱۳۲۸، تهران، نگار
عنوان و نام پدیدآور	:	بر کرانه هستی / تقاسم و جان مومن؛ به اهتمام پریسا عباس نژاد.
مشخصات نشر	:	کرج : رهام اندیشه، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	:	۸۸ ص.: مصور(رنگی).
شابک	:	۹۷۸-۶۲۲-۶۸۰۰-۳۵-۸
وضعیت فهرست نویسی	:	فیا
موضوع	:	مومن، ولی جان، ۱۳۲۸-
موضوع	:	نقاشی‌های ایرانی — قرن ۱۴
موضوع	:	* -- Paintings, Iranian ۲۰th century
شناسه افزوده	:	عباس نژاد، پریسا، ۱۳۵۸ -
رده بندی کنگره	:	ND۹۸۹
رده بندی دیویی	:	۷۵۹/۹۵۵
شماره کتابشناسی ملی	:	۵۸۵۵۴۷۰

مقدمه

ولی جان مؤمن به سال ۱۳۲۸ در نهانوند همدان دیده جهان می‌گشاید. سالهای زندگی در آنجا هر چند کوتاه و گاه به سختی می‌گذرد اما به شیوه ای متراکم از رخدادهای تیره و روشن بارور است. نوساناتی که بعدها و در طی کار هنری او در پیدایش آثاری صریح و عاری از پیرایه‌های رایج در هنر زمان؛ الهام بخش وی می‌شود. کوچ زود هنگام خانواده به پایتخت، نوجوان شیدای زیبایی را با روشی غریب و دامن گستر از تعاریف و مضامین هنر نو و توام با آشفتگی روبرو می‌کند و شیدائی او را دامن می‌زند. به ویژه بر شوریدگی او که از پیش به نقاشی دارد، می‌افزاید؛ اما حبوس باطنی و راوی معصوم نهانی ولی جان جوان دستخوش این همنشینی‌ها نمی‌شود. مؤمن هرگز از آفرینندگان پیشین و نیز هنرمندان معاصر تقلید نمی‌کند و حتی می‌توان گفت که تأثیری هم نمی‌پذیرد.

او پیک خویشتن است. در آثارش آسوده سخن می‌گوید، با زبانی شفاف و عاری از نیرنگ، روایتگر و بلند نظر. شاید این «این پرواز سپید» و نیز فروتنی در متن و مضمون؛ روایتگر آثارش در درازای تمام این سالها دور از منظر گواهان و مخاطبین آثارش و نیز زنگه منتقدین صاحب نظر در حوزه‌های دانشگاهی مؤمن را در جایگاه یک آفریننده «پریمیٹیویسم» قرار داده و او را در صف خلاقان این حوزه از هنر و هنرمندی صاحب سبب جای داده باشد در این صورت باید وی را از همان منظر مورد تحلیل و بررسی قرار داد بدون اینکه زمینه‌های قبل تأثیرگذار بر این نقاش چیره دست را مد نظر قرار داده باشیم.

استاد مؤمن از سالهای نوجوانی و آشنائی با «هوشنگ پیمانی» که مقدمات نقاشی آکادمیک را به ایشان می‌آموزد در شمار فعالین پیوسته این قلمرو جای می‌گیرد. در اوایل کار هنری خویش نقاشی دیواری را می‌آزماید؛ بعدها بعضی از فصول شیوه واقع نگری را به کار می‌گیرد. نماشگاههای بسیاری را به همراه هنرمندان صاحب روش تجربه می‌کند. گاه به تربیت هنرجو می‌پردازد و تا به امروز در کارگاه امن خود، روایات دیگری را متجسد می‌کند.

در این دیار و این زمانه که درخت جز برای آرایش خانه‌ها نیست و امروز که پیروی از سنت‌ها مادون شأن برخی از هنرمندان والا مرتبه است و نام هنر ابزاری در خدمت غرائز انسانیت؛ به تصویر کشیدن زیبایی‌های بی‌کرانه هستی جز برای خوشایند حس باصره آدمی نیست و سکوت فروتنانه آفرینندگان زیبایی به گوش کسی نمی‌رسد، پیوندها گسسته و دستی آشنا جهان را نوازش نمی‌کند؛ استاد مؤمن با روایت‌های خود و سخنان نو و دلنوازش، خستگی را از جان ما بر می‌گیرد و امید را در دلها می‌پروراند. تو گوئی هر اثر که با

دستان خلاق ایشان پا به عرصه هستی می‌گذارد به تنهائی روایت‌گر داستانی نو و بیانگر رویدادی تازه است و شاید با نگاهی سطحی و در بادی نظر نتوان به این روایت‌ها پی‌برد اما تعمق در آثار ایشان آدمی را به ژرفای گویای این روایت‌ها رهنمون می‌سازد.

هنر منسوخ بیش از آنکه احساسات و عواطف نیکو را برانگیزد، عشق و پیوند میان آدمیان را معیوب می‌سازد، در این میان اما ولی جان مؤمن بر بلندای خیال خویش بالا رفته و نغمه‌ای آرام سر می‌دهد. در آسمان هنر خویش می‌تابد و در پی حیل‌های فنی جدید روان نمی‌شود.

به نظر می‌رسد خیال و خوانش رنگین بی‌تابی‌های کمالی، استاد مؤمن را بر خوان گسترده آفرینش نشانده است. او میهمان بی‌پیرایگی و سادگیست و نه خبره‌ای از خودراضی، آری هنر این استاد کم نظیر نقاشی؛ ستودنی است چرا که «هنر پاک در سادگی و بی‌پیرایگی متجلی می‌شود». مجموعه آثاری که در منظر دیدگان شما خوانندگان عزیز رخ نمائی می‌کند، به عنوان برگزیده آثار استاد مؤمن و برای اولین بار چاپ شده است. استاد مؤمن به دور از تکلف و با پرهیز از شهرت‌طلبی و بی‌هیچ ادعایی حدود ۶ دهه است که در این هنر زیبا مشغول به فعالیت می‌باشند و همان طوری که بیان شده در هر یک از این آثار مختلف اعم از نقاشی دیواری و خلق آثار حوزه واقع‌نگری برگزاری نمایشگاه‌های انفرادی و گروهی تربیت هنرجویان و غیره مشغول بوده‌اند با اینکه صاحب سبکی نو و روش نو می‌باشند، تا کنون اثر مکتوبی از خود چاپ ننموده‌اند.

بنابراین اثر حاضر شاید فتح بابی باشد برای ارائه و طرح و تبیین و تحلیل آثار بدی و منحصر به فرد این استاد کهنه کار کشورمان. امید آنکه در آینده پژوهشگران این حوزه و نیز منتقدان و دانشجویان به مطالعه آثار ایشان بپردازند و مبانی علمی و فکری آثار استاد مؤمن تبیین و در اختیار علاقه‌مندان قرار گیرد.

امیر علی مؤمن